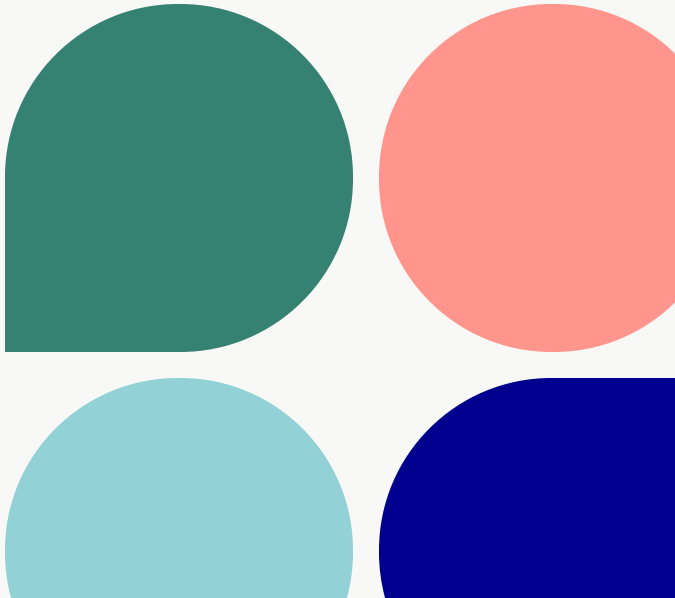
Lupa- ja valvontavirasto

Ajankohtaista tuottajavastuun valvonnasta

Tiina Salmi

Lupa- ja valvontavirasto valvoo tuottajavastuuta

- Lupa- ja valvontavirasto on vuoden 2026 alussa toimintansa käynnistänyt monialainen valtion viranomainen. Virastossa on töissä noin 2000 asiantuntijaa.
- Lupa- ja valvontavirastoon koottiin tehtäviä aluehallintovirastoista, ELY-keskuksista ja Valvirasta.
- Tuottajavastuun valvontatehtävät on sijoitettu ympäristöosaston kiertotalousyksikköön.
- Lupa- ja valvontavirasto (LVV) valvoo tuottajavastuuta valtakunnallisesti ja hyväksyy myös juomapakkausten palautusjärjestelmät.

Lupa- ja valvontavirasto

Tuottajavastuualat

- Tuottajavastuu koskee:
  - akkuja ja paristoja
  - ajoneuvoja
  - pakkauksia
  - sähkö- ja elektroniikkalaitteita
  - tiettyjä kertakäyttöisiä muovituotteita (SUP)
  - muovia sisältäviä kalastusvälineitä
  - renkaita*
  - paperia ja paperituotteita*

  * kansallinen ala

Tuottajavastuuviranomaisen tehtävät

TUOTTAJAVASTUU

Päätökset ja valvonta

- Tuottajarekisteri-päätökset
- Vapaamatkustaja-valvonta
- Keräysverkkojen kattavuus
- Keräys- ja hyödyntämistavoitteet
- Tuottajien ensisijainen oikeus jätehuollon järjestämiseen

Tilastot ja raportointi

- Seurantatiedot
- Valtakunnallisten tilastojen kokoaminen
- Tilasto- ja toimeenpanoraportit komissiolle
- Komission erilliskyselyt

Vaikuttaminen

- Lainsäädännön valmisteluun osallistuminen
- Kansalliset linjaukset
- Työryhmät
- Kansainvälinen yhteistyö ja vaikuttaminen
- Sidosryhmätyö

Viestintä ja kehittäminen

- Sähköiset palvelut
- Tuottajarekisteri
- Yritysten neuvonta ja koulutus
- Ennakkovalvonta
- Kehittämishankkeet
- Laatutoiminta

Tuottajavastuuvalvonnan kohteet

Tuottajat ja tuottaja-yhteisöt

Vapaa-matkustajat ja etäkauppa

Jakelijat

Vastaanotto-pisteet ja käsittelijät

Ennakkovalvonta

Ennakko-valvonta

- Viestintä on tuottajavastuun valvonnassa merkittävässä roolissa mm. vapaamatkustuksen vähentämisessä.
- Viestintä on erityisen tärkeää silloin, kun tuottajavastuussa tapahtuu suuria muutoksia ja tuottajavastuu laajenee koskemaan kokonaan uusia aloja.
- Tuottajille ja kansalaisille viestitään monikanavaisesti ja eri kielillä.
- Hyödynnetään eri viestintäkanavia kuten verkkosivut, verkkokoulutukset, sosiaalinen media, uutiskirjeet, tiedotteet ja tilaisuudet.

↘ LVV on valmistellut tuottajavastuun verkkokoulutuksia yhteistyössä Tukesin kanssa Kampus-alustalle.

- Tuottajavastuun yleiskoulutus: Tuottajavastuu (kampus.tukes.fi)
- Etämyyjien englanninkielinen verkkokoulutus Extended Producer Responsibility (EPR) in Finland (kampus.tukes.fi)

- Tilaa tuottajavastuun uutiskirje tästä linkistä (uutiskirje.lvv.fi)
- Seuraa tuottajavastuun LinkedIn-tiliä: linkedin.com/showcase/tuottajavastuu

Lupa- ja valvontavirasto

Vapaa-matkustajat

- Vapaamatkustajat ovat toimijoita jotka saattavat tuotteita Suomen markkinoille, mutta eivät ole hoitaneet tuottajavastuutaan.
- Vapaamatkustajavalvonta on yksi valvonnan merkittävimpiä painopisteitä. Valvontaa toteutetaan suunnitelmallisesti ja toimenpiteet kohdistetaan vaikuttavuusperusteella.
- Vapaamatkustajavalvontaa tehdään yli sektorirajojen ottaen huomioon kaikki toimijan tuottajavastuualat.
- Tietoa mahdollisista vapaamatkustajista saadaan mm. Tullilta, verohallinnolta, verkkohauilla sekä ilmiantolomakkeen (tuottajavastuu.fi) kautta.
- Tiedonsaannin lisäksi tärkeässä roolissa on tehokas tietojen käsittely ja hyödyntäminen. Sisäisiä prosesseja, järjestelmiä ja viestintää kehitetään jatkuvasti.
- Jätehuoltokompassi-tietopalvelu kertoo, miltä aloilta yritys on hoitanut tuottajavastuunsa. Jätehuoltokompassi (jatehuoltokompassi.fi)

Lupa- ja valvontavirasto

Etäkauppa

- Suomalaiset kuluttajat ostivat ulkomaisista verkkokaupoista enintään 150 €:n arvoisia tuotteita 52,3 milj. eurolla vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.
  - Kiinasta toimitetun tuotteen keskimääräinen arvo oli 4,96 €.
  - Enintään 150 €:n arvoisten tavaraerien määrä kasvoi 35 % ja niiden yhteenlaskettu arvo 11 % edellisvuoteen verrattuna (Lähde: Tulli)
- Etäkaupan osalta tuottajavastuun valvonnan painopiste on verkkoalustoissa ja suurissa etämyyjissä.
- Verkkoalustat ovat aktivoituneet hoitamaan tuottajavastuuta vapaaehtoisesti niillä toimivien etämyyjien puolesta.
- Myös yksittäisten etämyyjien liittyminen tuottajayhteisöihin on vilkastunut.

  ↘ Rekisteriin on tullut n. 3700 uutta etämyyjää elo-lokakuun 2026 aikana. Myös kotimaisten myyjien määrä on samaan aikaan kasvanut!

- Kansainvälinen yhteistyö on aktiivista eri verkostoissa. Verkostoissa jaetaan parhaita käytäntöjä ja pohditaan yhteisiä linjauksia.
- Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyönä laaditaan rajat ylittävän virka-avun toimintamalli, otetaan yhteyttä Kiinan viranomaisiin ja kiertotalousalan järjestöihin sekä tehdään viestintäyhteistyötä. Osallistutaan myös mm. EU:n laajuiseen SER-yhteisvalvontaprojektiin.

Tuottajarekisterissä runsaasti etämyyjiä

- Tuottajarekisterissä on noin 11 000 suomalaista tuottajaa ja noin 197 000 ulkomaista tuottajaa.
- Taulukossa on kuvattu kotimaisten ja ulkomaisten yritysten osuutta tuottajarekisterissä muutamissa etäkaupan kannalta olennaisissa tuoteryhmissä lokakuussa 2026.

↘ Huom. Ulkomaisten etämyyjien suuri määrä ei suoraan korreloi niiden markkinoille saattamien tuotteiden määrään!

Tuottajavastuuala	Suomalaisten yritysten lukumäärä	Ulkomaisten etämyyjien lukumäärä	Yhteensä
Pakkaukset	5978	168 506	174 484
Sähkö- ja elektroniikkalaitteet	1537	18 385	19 922
Akut ja paristot	1859	8799	10 658

Valvonnan ajankohtaisia teemoja

- EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetus (PPWR) työllistää viranomaista merkittävästi
  - Sähköpostikyselyitä ja puheluita sekä kotimaisilta että ulkomaisilta yrityksiltä on tullut sadoittain
  - Yhä useita avoimia kysymyksiä, joihin odotetaan komission kannanottoja
  - Aiheesta viestitään aktiivisesti ja luodaan linjauksia
- Muita painopisteitä mm.
  - Jakelijoiden valvonta ja velvoitteista viestiminen
  - Jätteiden ohivirtojen sekä jätelain 47 §:n yhteistyön noudattamisen valvonta
  - Sisäisten prosessien laatutyö

Viranomaisen tietojärjestelmät ja yhden luukun palvelu

- Viranomaisen tietojärjestelmät mahdollistavat kansallisen tuottajarekisterin toiminnan ja tuottajavastuujärjestelmän tehokkaan valvonnan. Järjestelmiä kehitetään ja ylläpidetään jatkuvasti.
- LVV kehittää yhden luukun palvelua aluehallinnon asiointipalveluun.
  - Yritys voi käynnistää tuottajavastuun hoitamisen useilla tuottajavastuualoilla täyttämällä yhden lomakkeen
  - Palvelu helpottaa velvoitteiden hoitamista ja lisää todennäköisyyttä, että yritys hoitaa kaikki tarvittavat tuottajavastuuvelvoitteensa kerralla kuntoon
  - Palvelu valmistuu vuoden 2027 alkupuoliskolla

Laajeneva tuottajavastuu lisää viranomaistehtäviä

- Uudet tuottajavastuualat:
  - Nikotiinipussit (1.1.2027)
  - Tekstiilit (17.4.2028)
  - Lääkkeet ja kosmetiikka (31.12.2028)
- Muutokset olemassa oleviin aloihin, esimerkiksi:
  - Pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen tuomat muutokset (mm. uudelleenkäyttöjärjestelmät, raportointivaatimukset)
  - Ajoneuvojen kiertotalousasetuksen myötä tulevat uudet ajoneuvoluokat tuottajavastuun piiriin (1.9.2031 alkaen)
  - Siivouskustannusvastuussa muutoksia
- LVV:lle tehtäviä myös korjaamisdirektiivin ja ekosuunnitteluasetuksen valvontaan.

Muutoksia EU-tasolla

- Tuottajavastuun merkitys kiertotalouden keskeisenä sääntelykeinona kasvaa edelleen EU:ssa.
- Komission ympäristö-Omnibus- ja kiertotaloussäätely voivat tuoda monenlaisia muutoksia tuottajavastuuseen, kuten:
  - valtuutetun edustajan vaatimuksen määräaikainen poisto EU:n sisäisessä etämyynnissä
  - verkkoalustojen rooli
  - tuottajavastuujärjestelmien ja menettelyjen harmonisointi
- LVV:ssä varaudutaan tuleviin lakimuutoksiin ja niiden toimeenpanoon (henkilövoimavarasuunnittelu, tietojärjestelmät, lomakkeet ja prosessit).

Yhteystiedot

Lupa- ja valvontaviraston yhteystiedot:

Vaihteen puhelinnumero: 0295 254 000

Kirjaamon sähköpostiosoite: kirjaamo@lvv.fi

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Verkkosivusto: www.lvv.fi

Päätoimipaikka Tampere

Tilaa tuottajavastuun uutiskirje: uutiskirje.lvv.fi/

Seuraa tuottajavastuun LinkedIn-tiliä: linkedin.com/showcase/tuottajavastuu

Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirasto

tiina.salmi@lvv.fi